

Utbildningsdepartementet

Promemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd

Härmed remitteras promemorian Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd.

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän
2. Riksrevisionen
3. Kammarrätten i Göteborg
4. Datainspektionen
5. Domstolsverket
6. Migrationsverket
7. Försäkringskassan
8. Inspektionen för socialförsäkringen
9. Myndigheten för delaktighet
10. Myndigheten för handikappolitisk samordning
11. Pensionsmyndigheten
12. Socialstyrelsen
13. Arbetsgivarverket
14. Ekonomistyrningsverket
15. Länsstyrelsen i Jönköpings län
16. Länsstyrelsen i Västerbottens län
17. Skatteverket
18. Kronofogdemyndigheten
19. Statistiska centralbyrån
20. Statskontoret
21. Centrala studiestödsnämnden
22. Högskolan i Skövde
23. Karlstads universitet

24. Kunl. Tekniska högskolan
25. Linköpings universitet
26. Linnéuniversitetet
27. Malmö högskola
28. Mittuniversitetet
29. Specialpedagogiska skolmyndigheten
30. Statens skolverk
31. Statens skolinspektion
32. Södertörns högskola
33. Umeå universitet
34. Universitets- och högskolerådet
35. Universitetskanslersämbetet
36. Uppsala universitet
37. Överklagandenämnden för studiestöd
38. E-legitimationsnämnden
39. Tillväxtverket
40. Regelrådet
41. Diskrimineringsombudsmannen
42. Arbetsförmedlingen
43. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
44. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
45. Arjeplogs kommun
46. Falkenbergs kommun
47. Falu kommun
48. Grästorps kommun
49. Göteborgs kommun
50. Hagfors kommun
51. Helsingborgs kommun
52. Härjedalens kommun
53. Härryda kommun
54. Hörby kommun
55. Jönköpings kommun
56. Karlshamns kommun
57. Kils kommun
58. Kungsbacka kommun
59. Luleå kommun
60. Lycksele kommun
61. Malmö kommun
62. Mjölby kommun
63. Nacka kommun
64. Norsjö kommun
65. Olofströms kommun
66. Oxelösunds kommun
67. Pajala kommun
68. Partille kommun
69. Sjöbo kommun
70. Stockholms kommun

71. Storumans kommun
72. Sundbybergs kommun
73. Svedala kommun
74. Söderhamns kommun
75. Södertälje kommun
76. Tingsryds kommun
77. Täby kommun
78. Umeå kommun
79. Västerås kommun
80. AcadeMedia AB
81. Folkbildningsrådet
82. Företagarna
83. Handikappförbunden
84. Kommunförbundet Stockholms län (KSL)
85. Landsorganisationen i Sverige (LO)
86. Lernia AB
87. Lika Unika
88. Lärarförbundet
89. Lärarnas Riksförbund
90. Regionförbundet i Kalmar län
91. Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan (ViS)
92. Saco Studentråd
93. Svenskt Näringsliv
94. Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)
95. Sveriges Auktoriserade Utbildningsföretag (SAUF)
96. Sveriges förenade studentkårer (SFS)
97. Sveriges Kommuner och Landsting
98. Sveriges Skolledarförbund
99. Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 25 augusti 2016**. Svaren bör lämnas både på papper till Utbildningsdepartementet, 103 33 Stockholm och per e-post i ett format som man kan kopiera textavsnitt från, t.ex. i Wordformat eller teckenläsbar PDF, till u.registrator@regeringskansliet.se.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Eva Lenberg
Rättschef

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2016-06-01

U2016/02685/SF

Utbildningsdepartementet

Studiestartsstöd – ett nytt rekryterande studiestöd

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Författningsförslag	6
2.1	Förslag till lag (0000:00) om studiestartsstöd.....	6
2.2	Förslag till förordning (0000:00) om studiestartsstöd	14
2.3	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	20
2.4	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	23
2.5	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	24
2.6	Förslag till förordning om ändring i studiestödsförordningen (2000:655).....	27
2.7	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst	28
2.8	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1071) med instruktion för Centrala studiestödsnämnden.....	29
2.9	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1348) med instruktion för Överklagandenämnden för studiestöd	30
2.10	Förslag till förordning om ändring i studiestödsdataförordningen (2009:321)	31
3	Många har behov av utbildning.....	34
3.1	Det finns stora utbildningsbehov	34
3.2	Ett kunskapslyft för att möta behoven	34
3.3	Studiestödet är inte tillräckligt rekryterande.....	35
4	Studiestödet bör bidra till att fler studerar inom kunskapslyftet	37
5	Ett nytt rekryterande studiestöd	38
5.1	Målgrupp för studiestartsstödet	39
5.1.1	Utbildningsbakgrund och utbildningsbehov	39
5.1.2	Ålder för rätt till stöd	40
5.1.3	Arbetsmarknadssituation	41
5.1.4	Krav på nyrekrytering.....	42
5.1.5	Studiestartsstöd och medborgarskap.....	42
5.2	Utbildningar som ger rätt till studiestartsstöd.....	44
5.3	Studiestartsstödet storlek	44
5.4	Studiernas omfattning.....	46
5.5	Längsta tid med studiestartsstöd.....	47
5.6	Prövning av studieresultat	47
5.7	Prövning av studerandes inkomst	48
5.8	Utbetalning av studiestartsstöd.....	50

5.9	Bestämmelser som bör överensstämma med bestämmelser som gäller för studiemedel	50
5.9.1	Krav på aktiva studier.....	51
5.9.2	Beräkning av studiernas omfattning	52
5.9.3	Obetalda årsbelopp eller återkrav för mer än ett kalenderhalvår	52
5.9.4	Samordning med andra förmåner	52
5.9.5	Sjukdom och vård av barn, m.m.....	53
5.9.6	Återkrav av studiestartsstöd	53
5.9.7	Nedsättning under studietiden	54
5.10	Resursram.....	54
5.10.1	En årlig resursram	54
5.10.2	Kommunal resursram	55
5.11	Administration av studiestartsstödet.....	56
5.11.1	Rekryteringsarbetet	56
5.11.2	De lokala riktlinjerna	57
5.11.3	Kommunens prövning och beslut	58
5.11.4	CSN:s prövning och beslut	60
5.11.5	Uppgiftsskyldighet till CSN	61
5.11.6	Behandling av personuppgifter och informationsstöd	64
5.11.7	Sekretess.....	68
5.12	Överklagande och uppgiftsskyldighet till Överklagandenämnden för studiestöd	71
5.13	Uppföljningssamtal hos kommunen	72
6	Avskaffad avskrivning av lån tagna vid behörighetsgivande studier	74
6.1	Avskrivning av lån tagna vid behörighetsgivande studier inom studiemedelssystemet	74
6.2	Avskrivningen avskaffas	74
7	Ikraftträdande.....	76
8	Uppföljning av reformen.....	77
9	Konsekvenser.....	78
9.1	Ekonomiska konsekvenser	78
9.2	Konsekvenser för enskilda	78
9.3	Konsekvenser för utrikes föddas etablering	79
9.4	Konsekvenser för kommuner	80
9.5	Konsekvenser för Arbetsförmedlingen.....	81
9.6	Konsekvenser för CSN.....	81
9.7	Konsekvenser för ÖKS.....	82
9.8	Konsekvenser för domstolar.....	82
9.9	Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män.....	82
9.10	Sveriges medlemskap i Europeiska unionen (EU)	83
9.11	Påverkan på företag och konkurrensförhållanden	83
10	Författningskommentar	84
10.1	Förslag till lag (0000:00) om studiestartsstöd	84
10.2	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	97

10.3	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	99
10.4	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	100
	Bilaga – Information om studiemedelssystemet	103

1 Sammanfattning

Möjligheten till utbildning är avgörande för både enskildas utveckling, delaktighet, självbestämmande och arbetsmarknadsutsikter, samt för att arbetsmarknaden ska fungera väl.

Många vuxna har kunskap och kompetens som inte motsvarar arbetsmarknadens behov. Utbildning är av avgörande betydelse för att förbättra människors anställningsbarhet.

Under 2015 inledde regeringen en utbildningssatsning för vuxna i form av ett nytt kunskapslyft. Kunskapslyftet är centralt för regeringens mål att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Kunskapslyftet ska bl.a. ge människor chans att utbilda sig för att kunna få ett jobb, omskola sig till ett nytt yrke, få behörighet till högre utbildning, vidareutbilda sig för bättre karriärmöjligheter och bilda sig för ökat deltagande i samhällslivet eller för personlig utveckling. Kunskapslyftet ska också bidra till att förkorta tiden för nyanländas etablering i samhället och på arbetsmarknaden.

Hittills har det inom kunskapslyftet bl.a. avsatts medel för fler utbildningsplatser. I samband med detta har det även avsatts medel för studiestöd till de studerande. Det har även genomförts satsningar som syftar till att unga ska fullfölja en gymnasieutbildning.

I nästa fas av kunskapslyftet bör det säkerställas att det finns tillräckligt goda ekonomiska förutsättningar för vuxna att studera, så att de med störst behov av utbildning faktiskt också påbörjar studier.

I denna promemoria föreslås att ett nytt rekryterande studiestöd – studiestartsstöd – ska införas i syfte att öka rekryteringen till studier bland personer med stort utbildningsbehov, för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. För att stödet ska bli effektivt och nå dem med störst utbildningsbehov innebär förslaget att studiestartsstödet ska användas inom ramen för kommunernas uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Kommunernas rekryteringsarbete ska enligt förslaget ske i samverkan med Arbetsförmedlingen.

Målgrupp för studiestartsstödet är enligt förslaget personer i åldern 25–56 år som har kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. För att tillhöra målgruppen föreslås även att personen ska ha varit arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen under minst sex månader. Avsikten med det nya stödet är att det ska rekrytera personer som annars inte skulle ha studerat. Av den anledningen föreslås att den som har haft studiemedel under de senaste tre åren inte ska kunna få studiestartsstöd.

Kommunerna föreslås pröva och fatta beslut om vilka personer som uppfyller villkoren vad gäller utbildningsbakgrund, utbildningsbehov och ålder. Den sökande ska också lämna in en ansökan om studiestartsstöd till sin hemkommun. Om kommunen bedömer att den sökande uppfyller de nämnda villkoren ska kommunen överlämna sitt beslut tillsammans med ansökan om studiestartsstöd till Centrala studiestödsnämnden (CSN). CSN föreslås fatta beslut om övriga förutsättningar samt betala ut studiestartsstöd.

Stödet föreslås vara ett bidrag som vid heltidsstudier uppgår till 2 104 kronor per vecka, vilket motsvarar 9 117 kronor per studiemånad (2016). Den som har barn kan även få tilläggsbidrag. Studiestartsstöd föreslås vidare kunna lämnas i högst 50 veckor. För att det ska vara möjligt att övergå från studiestartsstöd till studier med studiemedel bygger förslaget på att bestämmelserna i så stor utsträckning som möjligt ska överensstämma med reglerna för studiemedel.

Varje kommun får enligt förslaget en resursram för studiestartsstödet och stödet lämnas i mån av tillgängliga medel.

I sitt arbete med rekrytering och prövning förutsätts att kommunerna bl.a. ska ta fram riktlinjer för hur studiestartsstödet ska användas. I detta arbete ska kommunerna inhämta synpunkter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och lokala företrädare för arbetsmarknadens parter och folkbildningen.

För att göra kommunernas arbete möjligt föreslås bl.a. att dessa ska ges rätt att ta del av viss elektroniskt lagrad studiestödsinformation.

I anslutning till förslaget om ett nytt studiestartsstöd lämnas i promemorian förslag om minskade avskrivningsmöjligheter inom studiemedelssystemet. Förslaget innebär att möjligheten att skriva av studielån som tas i samband med behörighetsgivande studier vid fortsatta studier inom högskolan, avskaffas.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017 avseende studiestartsstödet och den 1 januari 2018 avseende avskrivningen av studielån.

Promemorian har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

[En länk till fullständigt dokument](#)